

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9960/2559

บริษัทซีบูราญา โปรดักชั่นส์ จำกัด โจทก์ นายสมโพธิ แสงเดือนฉาย กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 70, ป.อ. มาตรา 17, ป.อ. มาตรา 90, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 31, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 76

ย่อ / หลักกฎหมาย

การกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์งานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมของผู้อื่นด้วยการทำซ้ำหรือดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 ประกอบมาตรา 27 (1) และการกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นด้วยการนำออกขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้อย่างนั้นเป็นงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 70 ประกอบมาตรา 31 (1) และ (2) บุคคลผู้กระทำการเช่นนั้นจะต้องรับผิดชอบในความผิดดังกล่าวต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนากระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ โดยผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดด้วย ตาม ป.อ. มาตรา 17 และมาตรา 59 ผู้ที่จะต้องรับโทษทางอาญาในความผิดดังกล่าวในกรณีการทำซ้ำหรือดัดแปลงนั้นนอกจากผู้กระทำจะต้องรู้ว่าเป็นการทำซ้ำหรือดัดแปลงเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นแล้ว ผู้กระทำยังต้องรู้ด้วยว่าเป็นการทำซ้ำหรือดัดแปลงซึ่งงานนั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ส่วนกรณีการนำออกขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นนั้น ผู้กระทำต้องรู้ว่างานดังกล่าวได้ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์อันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งนอกจากจะเป็นองค์ประกอบกรณีเจตนาแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบของความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 ประกอบมาตรา 27 (1) และมาตรา 70 ประกอบมาตรา 31 (1) และ (2) ด้วย โดยผู้กระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์อาจเป็นผู้ลงมือกระทำความผิดนั้นโดยการกระทำทางกายภาพด้วยตนเองโดยมีเจตนากระทำต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

คำพิพากษา

หรือได้ใช้หรือหลอกให้บุคคลอื่นซึ่งไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบแห่งการกระทำความผิดซึ่งไม่มีความรับผิดชอบในทางอาญาดังกล่าวเป็นผู้กระทำการแทนโดยมีเจตนาให้บุคคลอื่นนั้นมีสภาพดังเช่นเครื่องมือในการกระทำความผิดของผู้นั้นเองก็ได้ เมื่อได้ความตามเอกสารว่าจำเลยที่ 1 รับรองว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของสิทธิการค้าเครื่องหมายอุตราลักษณ์ทั้งปวงในทุกรัฐทั่วโลกยกเว้นประเทศญี่ปุ่นแต่เพียงผู้เดียว และรับรองว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ได้รับสิทธิผลิตและจำหน่ายตุ๊กตาที่มีสัญลักษณ์รูปอุตราลักษณ์โดยถูกต้องตามกฎหมาย จำเลยที่ 1 ในนามบริษัท บ. จึงทำสัญญาอนุญาตให้จำเลยที่ 2 ใช้สิทธิผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาอุตราลักษณ์ ตามฟ้องรวมห้าแบบจำนวน 425,000 ชิ้น ในเขตประเทศไทย โดยจำเลยที่ 1 ได้รับชำระค่าอนุญาตให้ใช้สิทธิอุตราลักษณ์ดังกล่าวจำนวน 818,584 บาท นอกจากนี้ข้อเท็จจริงยังปรากฏตามสินค้าตุ๊กตาอุตราลักษณ์พลังสิบสามล้อประกอบเอกสารอธิบายฉลากสินค้าดังกล่าวว่าฉลากสินค้าที่อยู่ในซอง

บรรจุสินค้านั้นมีข้อความภาษาอังกฤษระบุไว้ว่า "Ultraman Characters (c) Sompote Saengduenchai All rights reserved Products by KFC" อันแปลความได้ว่าคาแรกเตอร์ อุลตร้าแมนเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 สงวนสิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและผลิตภัณฑ์นี้ทำโดย เคเอฟซี แสดงว่าจำเลยที่ 1 แสดงตนเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับอุลตร้าแมน ในขณะที่นั้นรวมถึงอุลตร้าแมนตามที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้ด้วย นอกจากนี้ยังได้ความจากคำเบิกความ ชั้นไต่สวนมูลฟ้องโจทก์ด้วยว่า จำเลยที่ 1 ลงโฆษณาประกาศในหนังสือพิมพ์ว่าโจทก์กับตัวแทน ของโจทก์แอบอ้างเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตร้าแมนคอสมอส และประกาศจะเผยแพร่สิทธิ ทางการค้าในผลงานดังกล่าว จำเลยที่ 1 ยังประกาศโฆษณาว่าขอให้โจทก์และตัวแทนของโจทก์ยุติ การดำเนินการดังกล่าว มิฉะนั้นจะถูกดำเนินคดี และพยานเคยถูกจำเลยที่ 1 ฟ้องเป็นจำเลยโดย กล่าวหาว่าละเมิดลิขสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 อันเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 แสดงตน เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับอุลตร้าแมนมาโดยตลอด รวมตลอดถึงลิขสิทธิ์ใน ผลงานสร้างสรรค์ประเภทศิลปกรรมลักษณะงานในอุลตร้าแมนที่โจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้ด้วย แม้ ในขณะที่โจทก์ตรวจพบสินค้าตุ๊กตาอุลตร้าแมนนั่งบนรถสามล้อทั้งห้าแบบตามฟ้อง และยื่นฟ้อง จำเลยที่ 1 เป็นคดีนี้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษา ยกฟ้องโจทก์ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.459/2543 โดยวินิจฉัยสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับ ความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุลตร้าแมนหรือยอดมนุษย์ว่า โจทก์เป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุลตร้าแมนหรือยอดมนุษย์แต่เพียงผู้เดียว จำเลยที่ 1 มิใช่ผู้สร้างสรรค์ ร่วม สัญญาให้ใช้สิทธิ ฉบับวันที่ 4 มีนาคม 2519 ในคดีดังกล่าวไม่ใช่เอกสารปลอมจึงมีผลผูกพัน โจทก์ เฉพาะลิขสิทธิ์ในผลงานภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง ที่ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าวโอนไปยังจำเลย ที่ 1 ส่วนภาพยนตร์อุลตร้าแมนตอนใหม่ๆ ที่โจทก์ผลิตขึ้นย่อมเป็นลิขสิทธิ์ของโจทก์เท่านั้น โจทก์ กับจำเลยที่ 1 ต่างฝ่ายต่างอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษา

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางในปัญหาว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับอุลตร้าแมนทั้งหลายในฐานะผู้สร้างสรรค์ ร่วมกับโจทก์หรือนายเอยหรือไม่ ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงาน สร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับอุลตร้าแมนทั้งหลาย โดยมีสาระสำคัญว่าสัญญาให้ใช้สิทธิ ระหว่างบริษัท ข. กับจำเลยที่ 1 ในคดีดังกล่าวเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ และขอบเขตการ มีผลบังคับใช้ของสัญญาให้ใช้สิทธิ ในคดีดังกล่าวมีผลครอบคลุมให้จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ในงานสร้างสรรค์ที่โจทก์ทำซ้ำหรือดัดแปลงจากงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับ อุลตร้าแมนทั้งหลายภายหลังจากที่มีการทำสัญญาให้ใช้สิทธิ ในคดีดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อ ขณะเกิดเหตุคดีนี้ยังไม่มีผลคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นจำเลยใน คดีดังกล่าวย่อมต้องผูกพันตามผลคำพิพากษาในคดีดังกล่าว และรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า จำเลยที่ 1 ทราบดีว่าตามผลคำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางในคดี ดังกล่าวที่จำเลยที่ 1 อ้างถึงมาโดยตลอดนั้นได้วินิจฉัยถึงสิทธิในความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงาน สร้างสรรค์เกี่ยวกับคาแรกเตอร์อุลตร้าแมนว่าเป็นของโจทก์ โดยจำเลยที่ 1 มิได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ร่วมกับโจทก์ในผลงานดังกล่าวในฐานะผู้สร้างสรรค์ร่วมแต่อย่างใด รวมทั้งโดยผลคำพิพากษาของ ศาลดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีลิขสิทธิ์เฉพาะภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง ตามที่ระบุไว้ในสัญญาให้ใช้สิทธิ โดยไม่รวมถึงลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตร้าแมนหรือภาพยนตร์เกี่ยวกับอุลตร้าแมนที่โจทก์สร้างสรรค์ ขึ้นใหม่ที่ประเทศญี่ปุ่นหลังจากมีข้อพิพาทเรื่องลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตร้าแมนดังกล่าว ทั้งภาย

หลังจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษาคดีดังกล่าวแล้ว
จำเลยที่ 1 ก็ลงประกาศในหนังสือพิมพ์หลายฉบับทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น มี
ข้อความตอนต้นว่า บริษัท ข. ซึ่งเป็นบริษัทของจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์และ
เครื่องหมายการค้าแคแรกเตอร์อุตราแมนหรือยอดมนุษย์ทั้งปวงแต่เพียงผู้เดียวทั้งในประเทศไทย
และประเทศอื่นๆ โดยได้รับโอนสิทธิจากโจทก์ และบริษัทดังกล่าวได้อนุญาตให้บริษัทต่างๆ
จำนวนมากใช้สิทธิซึ่งบริษัทดังกล่าวมีอยู่ แสดงให้เห็นถึงพฤติการณ์อันเป็นเหตุที่คนทั่วไปย่อมต้อง
เข้าใจได้ว่าจำเลยที่ 1 อ้างตนเองเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับ
อุตราแมนทั้งหลายทั้งที่ในขณะนั้นศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมี
คำพิพากษาว่าสัญญาให้ใช้สิทธิมีผลใช้บังคับได้จริง และจำเลยที่ 1 ได้รับโอนสิทธิเกี่ยวกับลิขสิทธิ์
ในภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง ตามที่ระบุชื่อไว้ในสัญญาดังกล่าวเท่านั้น พฤติการณ์ของจำเลยที่ 1 ที่
แสดงตนเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุตราแมนรวมทั้งสิ้นห้าแบบตามฟ้อง ทั้งที่ทราบ
ดีว่าจำเลยที่ 1 มิได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์ประเภทศิลปกรรมลักษณะงาน
จิตรกรรมในผลงานเกี่ยวกับอุตราแมนทั้งห้าแบบที่โจทก์สร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยมิได้รวมอยู่ใน
ข้อพิพาทเรื่องลิขสิทธิ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ก่อนหน้านั้น แล้วจำเลยที่ 1 อนุญาตให้บุคคลอื่น
ใช้สิทธิในผลงานอุตราแมนทั้งห้าแบบดังกล่าวโดยการทำซ้ำหรือดัดแปลงผลิตเป็นตุ๊กตาออก
จำหน่ายจ่ายแจกและโฆษณาเผยแพร่โดยจำเลยที่ 1 ได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการกระทำ
ดังกล่าว จึงต้องถือว่าเป็นการกระทำของจำเลยที่ 1 เองต่อผลงานอุตราแมนของโจทก์ที่
แสดงออกในรูปของงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรม โดยอาศัยผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจาก
จำเลยที่ 1 ดังเช่นจำเลยที่ 2 ซึ่งไม่อยู่ในฐานะผู้กระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์แต่อยู่ในฐานะ
ตัวแทนโดยบริสุทธิ์ (Innocent Agent) ของจำเลยที่ 1 ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือของจำเลยที่ 1 ในการ
กระทำความผิด เนื่องจากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจากจำเลยที่ 1 เข้าใจโดยสุจริตตามข้อกล่าวอ้าง
ของจำเลยที่ 1 ว่าจำเลยที่ 1 มีสิทธิที่จะอนุญาตให้ใช้สิทธิในผลงานอุตราแมนทั้งห้าแบบตาม
ฟ้องได้ จำเลยที่ 1 จึงอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำความผิดเองโดยอ้อม เมื่อพิจารณาสินค้าตุ๊กตา
อุตราแมนพลังสิบสามล้อรวมห้าแบบซึ่งดัดแปลงขึ้นโดยอาศัยหนังสือสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ
ระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 ภายหลังจากที่
ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษาแล้วพบว่า มีลักษณะ
คล้ายคลึงกับอุตราแมนรวมทั้งสิ้นห้าแบบตามฟ้องที่โจทก์สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ที่ประเทศญี่ปุ่น และ
เป็นความคล้ายคลึงกันในส่วนที่เป็นสาระสำคัญเพราะคนทั่วไปเข้าใจได้ว่าสินค้าตุ๊กตาอุตราแมน
นั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบตามฟ้องนั้นเป็นอุตราแมนลักษณะเดียวกันกับอุตราแมนรวมทั้งสิ้น
ห้าแบบที่โจทก์สร้างสรรค์เป็นงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมแล้วดัดแปลงเป็นงานภาพยนตร์
พยานหลักฐานตามที่โจทก์นำเสนอมีน้ำหนักให้รับฟังได้โดยปราศจากข้อควรสงสัยว่าจำเลยที่ 1 มี
เจตนากระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ ในงานอุตราแมนรวมทั้งสิ้นห้าแบบตามที่โจทก์ฟ้อง และ
สินค้าตุ๊กตาอุตราแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบตามฟ้องนั้นเป็นการดัดแปลงงานศิลปกรรม
ลักษณะงานจิตรกรรมอุตราแมนอันเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์
อันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ เมื่อจำเลยที่ 1 อาศัยจำเลยที่ 2 ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
ดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์โดยได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจาก
การอนุญาตให้จำเลยที่ 2 ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทำซ้ำหรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวของ
โจทก์ จึงเป็นการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์เพื่อการค้าอันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์

พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (1) และการที่จำเลยที่ 1 ทำสัญญาอนุญาตให้จำเลยที่ 2 ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในผลงานสร้างสรรค์อุลตราแมนทั้งห้าแบบดังกล่าวและมีการผลิตสินค้าตุ๊กตาอุลตราแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบตามฟ้องออกจำหน่ายและเพื่อการส่งเสริมการขาย และนำสินค้าตุ๊กตาอุลตราแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบตามฟ้องเผยแพร่โฆษณาเพื่อส่งเสริมการขายทางโทรทัศน์โดยจำเลยที่ 1 รู้ว่าเป็นงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ จึงเป็นการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ด้วยการขาย เสนอขาย มีไว้เพื่อขาย และเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำซ้ำหรือดัดแปลงขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ในงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมของโจทก์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ และเป็นการกระทำเพื่อแสวงหากำไรในทางการค้าจึงเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 70 วรรคสอง ประกอบมาตรา 31 (1) และ (2) เมื่อจำเลยที่ 1 ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิเพียงครั้งเดียว โดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลคือการทำซ้ำหรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมอุลตราแมนทั้งห้าแบบตามฟ้องของโจทก์ และมีเจตนาเล็งเห็นผลได้ว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิซึ่งเชื่อโดยสุจริตว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมอุลตราแมนทั้งห้าแบบตามฟ้องนั้นจะทำซ้ำหรือดัดแปลงแล้วนำออกขาย เสนอขาย มีไว้เพื่อขาย และโฆษณาเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำซ้ำหรือดัดแปลงคาแรกเตอร์อุลตราแมนอันเป็นงานจิตรกรรมทั้งห้าแบบตามฟ้องดังกล่าว การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเดียวกันในการละเมิดลิขสิทธิ์งานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ตามฟ้อง อันเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทตาม ป.อ. มาตรา 90 โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่สืบตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 27, 31 (1) และ (2), 69 วรรคหนึ่งและวรรคสอง, 70 วรรคหนึ่งและวรรคสอง, 74 และ 76 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 และบังคับให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 20 หยุดการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ตามฟ้อง กับให้จ่ายค่าปรับซึ่งจำเลยที่ 1 ถึงที่ 20 ได้ชำระตามคำพิพากษาให้แก่โจทก์เป็นจำนวนกึ่งหนึ่ง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ได้ไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูลเฉพาะจำเลยที่ 1 ให้ประทับฟ้อง ส่วนจำเลยที่ 2 ถึงที่ 20 ให้ยกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ขอให้ประทับฟ้องจำเลยที่ 2 ถึงที่ 20 ด้วย ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศพิพากษายืน จำเลยที่ 1 ให้การปฏิเสธ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยที่ 1 ไม่ได้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ในเบื้องต้นว่า โจทก์เป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายญี่ปุ่น ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายภาพยนตร์สำหรับโรงภาพยนตร์และโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2540 โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 กับพวกต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเป็นคดีอาญาและคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.36/2540 หมายเลขแดงที่ อ.459/2553 ในข้อหาร่วมกันละเมิดลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ประเภทภาพยนตร์และศิลปประยุกต์ซึ่งผลงานอุลตราแมนหรือยอดมนุษย์แบบต่าง ๆ และแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน กับเรียกค่าเสียหาย จำเลยที่ 1 กับพวกให้การปฏิเสธและต่อสู้คดีขอให้ยกฟ้องในส่วนแพ่ง โดยจำเลยที่ 1 ฟ้องแย้งกล่าวอ้างว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้สร้างสรรค์ร่วมกันกับนายเออิ ผู้เริ่มก่อตั้งบริษัทโจทก์ในผลงานสร้างสรรค์อุลตราแมนหรือยอดมนุษย์ตั้งแต่วินิจฉัยคดีแรกเริ่มในปี 2509 ต่อมาวันที่ 4 มีนาคม 2519 บริษัทชิบูราญา เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด โดยนายโนโบ

ร ุ ประธานกรรมการบริษัทในขณะนั้น ซึ่งเป็นตัวแทนทางการค้าของโจทก์ทำสัญญาโอนให้สิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวเนื่องกับผลงานสร้างสรรค์อุลตร้าแมนหรือยอดมนุษย์แบบต่าง ๆ ที่โจทก์ และจำเลยที่ 1 ร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้นดังกล่าวแก่จำเลยที่ 1 ทั้งหมดโดยไม่จำกัดระยะเวลาสิ้นสุด และมีขอบเขตครอบคลุมอาณาเขตทั้งหมดทั่วโลก ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น โจทก์ให้การต่อสู้คดี ขอให้ยกฟ้องแย้งดังกล่าว ต่อมาวันที่ 4 เมษายน 2543

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งคดีส่วนอาญา และคดีส่วนแพ่ง กับให้โจทก์ใช้ค่าเสียหายตามฟ้องแย้งแก่จำเลยที่ 1 โดยวินิจฉัยสรุป ใจความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุลตร้าแมนหรือยอดมนุษย์ว่า โจทก์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุลตร้าแมนหรือยอดมนุษย์แต่เพียงผู้เดียว จำเลยที่ 1 มิใช่ผู้สร้างสรรค์ร่วม สัญญาให้ใช้สิทธิ (License Granting Agreement) ฉบับวันที่ 4 มีนาคม 2519 ในคดีดังกล่าว ที่นายโนโบรุทำกับจำเลยที่ 1 มิใช่เอกสารปลอม เพราะไม่อาจรับฟังได้ว่า ลายมือชื่อของนายโนโบรุในสัญญาดังกล่าวเป็นลายมือชื่อปลอม สัญญาดังกล่าวจึงมีผลผูกพัน โจทก์ เฉพาะลิขสิทธิ์ในผลงานภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง ที่ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าวเท่านั้นที่มีการ โอนไปยังจำเลยที่ 1 ได้แก่ (1) ไจแอนต์กับจัมโบ้เอ (GIANT VS. JAMBO 'A') (2) หนุมานพบเจ็ด ยอดมนุษย์ (HANUMAN AND THE SEVEN ULTRAMAN) (3) อุลตร้าแมน 1 "อุลตร้าแมนคิว" (ULTRAMAN 1 "ULTRAMAN Q") (4) อุลตร้าแมน 2 (ULTRAMAN 2) (5) อุลตร้าแมนเซเวน (ULTRAMAN SEVEN) (6) รีเทิร์นอุลตร้าแมน (RETURN ULTRAMAN) (7) อุลตร้าแมนเอช (ULTRAMAN ACE) (8) อุลตร้าแมนทาโร่ (ULTRAMAN TARO) และ (9) จัมบอร์กเอช (JAMBORG ACE) ส่วนภาพยนตร์อุลตร้าแมนตอนใหม่ ๆ ที่โจทก์ผลิตขึ้นย่อมเป็นลิขสิทธิ์ของโจทก์เท่านั้น ตาม สัญญาดังกล่าวข้อ 3 ระบุให้เป็นสัญญาโอนสิทธิ โดยให้รวมไปถึงสิทธิในการจำหน่าย สิทธิในการ ทำขึ้นหรือทำซ้ำ (Reproduction) ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า สิทธิในการเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ และสิทธิในการผลิตรูปหุ่นและคาแรกเตอร์ที่ใช้ในการสร้างภาพยนตร์โดยใช้วัสดุใด ในรูปแบบใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า และรวมถึงสิทธิในการโอนสิทธิต่าง ๆ ให้แก่บุคคลที่ 3 อีกด้วย จำเลยที่ 1 จึงมีสิทธิในผลงานอุลตร้าแมนโดยได้รับโอนมาจากโจทก์และมีสิทธิอนุญาตให้บุคคลอื่น ใช้สิทธิในผลงานอุลตร้าแมนดังกล่าวได้ด้วย สัญญาโอนสิทธิในผลงานอุลตร้าแมนดังกล่าวไม่ รวมถึงสิทธิในผลงานในอนาคตที่โจทก์สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ และไม่ได้มีผลเป็นการจำกัดสิทธิของ โจทก์แต่อย่างใดในการที่จะสร้างผลงานอุลตร้าแมนชุดใหม่ ๆ ขึ้นมา หรือพัฒนาปรับปรุง คาแรกเตอร์อุลตร้าแมนตัวใหม่ ๆ ขึ้นอีก ซึ่งจำเลยที่ 1 ย่อมไม่มีสิทธิในผลงานที่โจทก์สร้างขึ้นใหม่ ดังกล่าว โจทก์และจำเลยที่ 1 กับพวกอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา แต่ก่อนที่ ศาลฎีกาจะมีคำพิพากษาใน คดีดังกล่าวโจทก์ได้สร้างสรรค์คาแรกเตอร์ตัวละครอุลตร้าแมนภายใต้ชื่อต่าง ๆ กัน ดังนี้ (1) อุลตร้าแมนทิก้า (มัลติ ไทป์) (2) อุลตร้าแมนทิก้า (เพาเวอร์ ไทป์) และ (3) อุลตร้าแมนทิก้า (สกาย ไทป์) โดยนำออกฉายหรือเปิดตัวต่อสาธารณชนครั้งแรกในรูปแบบภาพยนตร์และแพร่เสียง แพร่ภาพทางโทรทัศน์ที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2539 ต่อมาโจทก์ได้สร้างสรรค์ คาแรกเตอร์ตัวละครอุลตร้าแมนภายใต้ชื่อ (4) อุลตร้าแมนไดน่า (แฟลช ไทป์) (5) อุลตร้าแมนได น่า (มิราเคิล ไทป์) และ (6) อุลตร้าแมนไดน่า (สตรอง ไทป์) โดยนำออกฉายหรือเปิดตัวต่อ สาธารณชนครั้งแรกในรูปแบบภาพยนตร์และแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์ที่ประเทศญี่ปุ่นเมื่อ วันที่ 6 กันยายน 2540 วันที่ 13 กันยายน 2540 และวันที่ 27 กันยายน 2540 ตามลำดับ และโจทก์ ยังสร้างสรรค์คาแรกเตอร์ตัวละครอุลตร้าแมนภายใต้ชื่อ (7) อุลตร้าแมนไกอญา (วี 1) (8)

อุลตร้าแมนไกลูก้า (วี 2) และ (9) อุลตร้าแมนไกลูก้า (สุพรีม เวอร์ชัน) โดยนำออกฉายหรือเปิดตัวต่อสาธารณชนครั้งแรกในรูปแบบภาพยนตร์และแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์ที่ประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2541 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2542 และวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2542 ตามลำดับ ทั้งโจทก์ยังสร้างสรรค์คาแรกเตอร์ตัวละครอุลตร้าแมนภายใต้ชื่อ (10) อุลตร้าแมนคอสโมส (ลูน่า โหมด) และ (11) อุลตร้าแมนคอสโมส (โคโรน่า โหมด) โดยนำออกฉายหรือเปิดตัวต่อสาธารณชนครั้งแรกในรูปแบบภาพยนตร์และแพร่เสียงแพร่ภาพทางโทรทัศน์ที่ประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2544 และวันที่ 14 กรกฎาคม 2544 ตามลำดับ ซึ่งประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศภาคีแห่งอนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรมซึ่งเป็นอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย ต่อมาวันที่ 30 กันยายน 2547 ระหว่างที่คดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยที่ 1 ในนามบริษัทชินบูรางู ไชโย จำกัด ทำสัญญาอนุญาตให้จำเลยที่ 2 ใช้สิทธิในผลงานอุลตร้าแมนทิก้า อุลตร้าแมนไดน่า อุลตร้าแมนไกลูก้า และอุลตร้าแมนคอสโมส เพื่อผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตุ๊กตา รวม 5 แบบ จำนวน 425,000 ชิ้น ในเขตประเทศไทย มีกำหนดระยะเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2548 และมีการผลิตสินค้าตุ๊กตาอุลตร้าแมนพลัสลับสามล้อ โดยใช้คาแรกเตอร์ตัวละครอุลตร้าแมนทิก้า อุลตร้าแมนไดน่า อุลตร้าแมนไกลูก้า และอุลตร้าแมนคอสโมส รวม 5 แบบ จำหน่ายที่ร้านเคเอฟซี และไบโพลีโฆษณาต่อมาปี 2550 ศาลฎีกามีคำพิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางในคดีดังกล่าวเป็นว่า ให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ ยกฟ้องแย้งของจำเลยที่ 1 ตามสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7457/2550 โดยวินิจฉัยตอนหนึ่งว่า จำเลยที่ 1 มิใช่ผู้สร้างสรรค์ร่วมในผลงานอุลตร้าแมนหรือยอดมนุษย์แบบต่าง ๆ ตามฟ้องคดีดังกล่าว และสัญญาให้ใช้สิทธิ (License Granting Agreement) ฉบับวันที่ 4 มีนาคม 2519 ในคดีดังกล่าวที่นายโนโบรุทำกับจำเลยที่ 1 เป็นเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับ จำเลยที่ 1 จึงไม่มีสิทธิแสวงหาประโยชน์ใด ๆ จากผลงานสร้างสรรค์อุลตร้าแมนตามสัญญาดังกล่าว ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 แต่ในปี 2545 ก่อนที่ศาลฎีกาจะมีคำพิพากษาคดีดังกล่าว โจทก์ได้ฟ้องจำเลยที่ 1 กับพวกเป็นจำเลยต่อศาลแพ่งโตเกียวในประเทศญี่ปุ่น กล่าวหาว่าจำเลยที่ 1 กับพวกละเมิดลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตร้าแมนต่าง ๆ ของโจทก์ ต่อมาวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 ศาลแพ่งโตเกียวซึ่งเป็นศาลชั้นต้นในประเทศญี่ปุ่นมีคำพิพากษาว่า สัญญาให้ใช้สิทธิ (License Granting Agreement) ฉบับวันที่ 4 มีนาคม 2519 ที่นายโนโบรุทำกับจำเลยที่ 1 เป็นเอกสารที่ต้องแท้จริงแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ โจทก์อุทธรณ์ ต่อมาวันที่ 10 ธันวาคม 2546 ศาลอุทธรณ์แห่งประเทศญี่ปุ่นพิพากษายืน โจทก์ฎีกา และเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2547 ศาลฎีกาแห่งประเทศญี่ปุ่นมีคำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์ มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่า จำเลยที่ 1 กระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตร้าแมนทิก้า อุลตร้าแมนไดน่า อุลตร้าแมนไกลูก้า และอุลตร้าแมนคอสโมสของโจทก์ตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า การกระทำอันเป็นความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์งานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมของผู้อื่นด้วยการทำซ้ำหรือดัดแปลงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 ประกอบมาตรา 27 (1) และการกระทำอันเป็นความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นด้วยการนำออกขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้ว่าจะงานนั้นเป็นงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พ.ศ.2537 มาตรา 70 ประกอบมาตรา 31 (1) และ (2) บุคคลผู้กระทำการเช่นนั้นจะต้องรับผิดชอบทางอาญาในความผิดดังกล่าวต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนากระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ ทั้งนี้ โดยผู้กระทำต้องรู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดด้วย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17 และมาตรา 59 ดังนี้ ผู้ที่จะต้องรับโทษทางอาญาในความผิดดังกล่าวข้างต้นในกรณีการทำซ้ำหรือดัดแปลงนั้นนอกจากผู้กระทำจะต้องรู้ว่าจะทำซ้ำหรือดัดแปลงเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นแล้ว ผู้กระทำยังต้องรู้ด้วยว่าเป็นการทำซ้ำหรือดัดแปลงซึ่งงานนั้นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ส่วนกรณีการนำออกขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นนั้น ผู้กระทำต้องรู้ว่าจะงานดังกล่าวได้ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์อันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งนอกจากจะเป็นองค์ประกอบกรณีเจตนาแล้ว ยังเป็นองค์ประกอบของความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 ประกอบมาตรา 27 (1) และมาตรา 70 ประกอบมาตรา 31 (1) และ (2) ด้วย โดยผู้กระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์อาจเป็นผู้ลงมือกระทำความผิดนั้นโดยการกระทำทางกายภาพด้วยตนเองโดยมีเจตนากระทำต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือได้ใช้หรือหลอกให้บุคคลอื่นซึ่งไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบแห่งการกระทำความผิดซึ่งไม่มีความรับผิดชอบในทางอาญาดังกล่าวเป็นผู้กระทำการแทนโดยมีเจตนาให้บุคคลอื่นนั้นมีสภาพดังเช่นเครื่องมือในการกระทำความผิดของผู้นั้นเองก็ได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามหนังสือรับรองสิทธิ ที่โจทก์นำสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง และโจทก์กับจำเลยที่ 1 แกลงร่วมกันให้ใช้คำเบิกความพยานโจทก์ปากนายสมโพธิ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาคดีด้วย ได้ความตามเอกสารว่า จำเลยที่ 1 รับรองว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของสิทธิคาแรกเตอร์อุลตร้าแมน (ULTRAMAN) ทั้งปวง ในทุกอาณาเขตทั่วโลกยกเว้นประเทศญี่ปุ่นแต่เพียงผู้เดียว และรับรองว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้ได้รับสิทธิผลิตและจำหน่ายตุ๊กตาที่มีสัญลักษณ์รูปอุลตร้าแมนโดยถูกต้องตามกฎหมาย จำเลยที่ 1 ในนามบริษัทซีบูราญ่า ไซโย จำกัด จึงทำสัญญาอนุญาตให้จำเลยที่ 2 ใช้สิทธิผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาอุลตร้าแมนที่กา อุลตร้าแมนไดน่า อุลตร้าแมนโกญ่า และอุลตร้าแมนคอสโมส รวม 5 แบบ จำนวน 425,000 ชิ้น ในเขตประเทศไทย โดยจำเลยที่ 1 ได้รับชำระค่าอนุญาตให้ใช้สิทธิอุลตร้าแมนที่กา อุลตร้าแมนไดน่า อุลตร้าแมนโกญ่า และอุลตร้าแมนคอสโมส ดังกล่าวจำนวน 818,584 บาท ตามหนังสืออนุญาตให้ใช้สิทธิ นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงยังปรากฏตามสินค้าตุ๊กตาอุลตร้าแมนพลังสิบสามล่อประกอบเอกสารอธิบายฉลากสินค้าดังกล่าวว่า ฉลากสินค้าที่อยู่ในซองบรรจุสินค้าวัตถุ นั้น มีข้อความภาษาอังกฤษระบุไว้ว่า "Ultraman Characters (c) Sompote Saengduenchai All rights reserved Products by KFC" อันแปลความได้ว่า คาแรกเตอร์อุลตร้าแมนเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของนายสมโพธิ (จำเลยที่ 1) สงวนสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และผลิตภัณฑ์นี้ทำโดยเคเอฟซี แสดงว่าจำเลยที่ 1 แสดงตนเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับอุลตร้าแมนในขณะนั้น อันรวมถึงอุลตร้าแมนที่กา อุลตร้าแมนไดน่า อุลตร้าแมนโกญ่า และอุลตร้าแมนคอสโมสที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้ด้วย นอกจากนี้ ยังได้ความจากคำเบิกความชั้นไต่สวนมูลฟ้องของนายสมโพธิ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องด้วยว่า จำเลยที่ 1 ลงโฆษณาประกาศในหนังสือพิมพ์ว่า โจทก์กับตัวแทนของโจทก์แอบอ้างเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตร้าแมนคอสโมส และประกาศจะเผยแพร่สิทธิทางการค้าในผลงานดังกล่าว จำเลยที่ 1 ยังประกาศโฆษณาว่าขอให้โจทก์และตัวแทนของโจทก์ยุติการดำเนินการดังกล่าว มิฉะนั้นจะถูกดำเนินคดี และพยานเคยถูกจำเลยที่ 1 ฟ้องเป็นจำเลยโดย

กล่าวหาว่าละเมิดลิขสิทธิ์ของจำเลยที่ 1 ข้อเท็จจริงดังกล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 แสดงตนเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับอุลตราแมน มาโดยตลอด รวมตลอดถึงลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์ประเภทศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมในอุลตราแมนทีก้า อุลตราแมนไดน่า อุลตราแมนไถยัว และอุลตราแมนคอสโมสที่โจทก์ฟ้องเป็นคดีนี้ด้วย แม้ในขณะที่โจทก์ตรวจพบสินค้าตุ๊กตาอุลตราแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบและยื่นฟ้องจำเลยที่ 1 เป็นคดีนี้ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะมีคำพิพากษายกฟ้องโจทก์ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.36/2540 หมายเลขแดงที่ อ.459/2543 โดยวินิจฉัยสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุลตราแมนหรือยอดมนุษย์ว่า โจทก์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุลตราแมนหรือยอดมนุษย์แต่เพียงผู้เดียว จำเลยที่ 1 มิใช่ผู้สร้างสรรค์ร่วม สัญญาให้ใช้สิทธิ (License Granting Agreement) ฉบับวันที่ 4 มีนาคม 2519 ในคดีดังกล่าวที่นายโนโบรุทำกับจำเลยที่ 1 มิใช่เอกสารปลอม จึงมีผลผูกพันโจทก์ เฉพาะลิขสิทธิ์ในผลงานภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง ที่ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าวโอนไปยังจำเลยที่ 1 ได้แก่ (1) ไจแอนต์กับจัมโบ้เอ (GIANT VS. JAMBO 'A') (2) หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ (HANUMAN AND THE SEVEN ULTRAMAN) (3) อุลตราแมน 1 "อุลตราแมนคิว" (ULTRAMAN 1 "ULTRAMAN Q") (4) อุลตราแมน 2 (ULTRAMAN 2) (5) อุลตราแมนเซเวน (ULTRAMAN SEVEN) (6) รีเทิร์นอุลตราแมน (RETURN ULTRAMAN) (7) อุลตราแมนเอช (ULTRAMAN ACE) (8) อุลตราแมนทาโร่ (ULTRAMAN TARO) และ (9) จัมบอร์กเอช (JAMBORG ACE) ส่วนภาพยนตร์อุลตราแมนตอนใหม่ ๆ ที่โจทก์ผลิตขึ้นย่อมเป็นลิขสิทธิ์ของโจทก์เท่านั้น และทั้งโจทก์กับจำเลยที่ 1 ต่างฝ่ายต่างอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางในปัญหาว่า จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับอุลตราแมนทั้งหลายในฐานะผู้สร้างสรรค์ร่วมกับโจทก์หรือนายเอชิหรือไม่ ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับอุลตราแมนทั้งหลาย โดยมีสาระสำคัญว่าสัญญาให้ใช้สิทธิระหว่างบริษัทชิบูราว่า เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด กับจำเลยที่ 1 ในคดีดังกล่าวเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของสัญญาให้ใช้สิทธิตามในคดีดังกล่าวมีผลครอบคลุมให้จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานสร้างสรรค์ที่โจทก์ทำซ้ำหรือดัดแปลงจากงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับอุลตราแมนทั้งหลายภายหลังจากที่มีการทำสัญญาให้ใช้สิทธิในคดีดังกล่าวหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อขณะเกิดเหตุคดีนี้ยังไม่มีผลคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.36/2540 หมายเลขแดงที่ อ.459/2543 ของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางย่อมต้องผูกพันตามผลคำพิพากษาในคดีดังกล่าว และรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า จำเลยที่ 1 ทราบดีว่า ตามผลคำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางในคดีดังกล่าวที่จำเลยที่ 1 อ้างถึงมาโดยตลอดนั้นได้วินิจฉัยถึงสิทธิในความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับคาแรกเตอร์อุลตราแมนว่าเป็นของโจทก์ โดยจำเลยที่ 1 มิได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ร่วมกับโจทก์ในผลงานดังกล่าวในฐานะผู้สร้างสรรค์ร่วมแต่อย่างใด รวมทั้งโดยผลคำพิพากษาของศาลดังกล่าว จำเลยที่ 1 มีลิขสิทธิ์เฉพาะภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง ตามที่ระบุไว้ในสัญญาให้ใช้สิทธิในคดีดังกล่าว โดยไม่รวมถึงลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตราแมนหรือภาพยนตร์เกี่ยวกับอุลตราแมนที่โจทก์สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ที่ประเทศญี่ปุ่นหลังจากมีข้อพิพาทเรื่องลิขสิทธิ์ในผลงานอุลตราแมนดังกล่าว ทั้งภายหลังจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษาคดี

ดังกล่าวแล้ว จำเลยที่ 1 ก็ลงประกาศในหนังสือพิมพ์หลายฉบับทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ ภาษาญี่ปุ่น ระหว่างเดือนมิถุนายน 2543 ถึงเดือนกรกฎาคม 2543 มีข้อความตอนต้นว่า บริษัทชิบูรา ไซโย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทของจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์และเครื่องหมายการค้า แรกเตอร์อุตร้าแมนหรือยอดมนุษย์ทั้งปวงแต่เพียงผู้เดียวทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ โดยได้รับโอนสิทธิจากโจทก์ และบริษัทดังกล่าวได้อนุญาตให้บริษัทต่าง ๆ จำนวนมากดังระบุใน ประกาศดังกล่าวใช้สิทธิซึ่งบริษัทดังกล่าวมีอยู่ ตามข้อเท็จจริงที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นถึง พฤติการณ์อันเป็นเหตุที่คนทั่วไปย่อมต้องเข้าใจได้ว่าจำเลยที่ 1 อ้างตนเองเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ใน ผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับและเกี่ยวเนื่องกับอุตร้าแมนทั้งหลายทั้งที่ในขณะนั้น

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษาว่าสัญญาให้ใช้สิทธิ ใน คดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.36/2540 หมายเลขแดงที่ อ.459/2543 ระหว่างจำเลยที่ 1 กับบริษัทที่ ระบุในสัญญาดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้จริง และจำเลยที่ 1 ได้รับโอนสิทธิเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ใน ภาพยนตร์จำนวน 9 เรื่อง ตามที่ระบุชื่อไว้ในสัญญาดังกล่าวเท่านั้น พฤติการณ์ของจำเลยที่ 1 ที่ แสดงตนเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์อุตร้าแมนทิก้า อุตร้าแมนไดน่า อุตร้าแมนไก ญ่า และอุตร้าแมนคอสมอส รวมทั้งสิ้นห้าแบบตามฟ้อง ทั้งที่ทราบดีว่าจำเลยที่ 1 มิได้ เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานสร้างสรรค์ประเภทศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมในผลงาน เกี่ยวกับอุตร้าแมนทั้งห้าแบบที่โจทก์สร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยมิได้รวมอยู่ในข้อพิพาทเรื่องลิขสิทธิ์ ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ก่อนหน้านั้น แล้วจำเลยที่ 1 อนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิในผลงาน อุตร้าแมนทั้งห้าแบบดังกล่าวโดยการทำซ้ำหรือดัดแปลงอุตร้าแมนทั้งห้าแบบดังกล่าว ผลิตเป็น สินค้าตุ๊กตาออกจำหน่ายแจกและโฆษณาเผยแพร่โดยจำเลยที่ 1 ได้รับประโยชน์ตอบแทนจาก การกระทำดังกล่าว จึงต้องถือว่าเป็นการกระทำของจำเลยที่ 1 เองต่อผลงานอุตร้าแมนของโจทก์ ที่แสดงออกในรูปของงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรม โดยอาศัยผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจาก จำเลยที่ 1 ดังเช่นจำเลยที่ 2 ซึ่งไม่อยู่ในฐานะผู้กระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์แต่อยู่ในฐานะ ตัวแทนโดยบริสุทธิ์ (Innocent Agent) ของจำเลยที่ 1 ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือของจำเลยที่ 1 ในการ กระทำความผิด เนื่องจากผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิจากจำเลยที่ 1 เข้าใจโดยสุจริตตามข้อกล่าวอ้าง ของจำเลยที่ 1 ว่าจำเลยที่ 1 มีสิทธิที่จะอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ในผลงานอุตร้าแมนทั้งห้าแบบตาม ฟ้องได้ จำเลยที่ 1 จึงอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำความผิดเองโดยอ้อม และเมื่อพิจารณาสินค้าตุ๊กตา อุตร้าแมนพลังสิบสามล้อรวม 5 แบบ ซึ่งดัดแปลงขึ้นโดยอาศัยหนังสือสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ ระหว่างจำเลยที่ 1 ในนามบริษัทชิบูรา ไซโย จำกัด กับจำเลยที่ 2 ภายหลังจากที่

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษาแล้วพบว่ามีลักษณะ คล้ายคลึงกับอุตร้าแมนทิก้า อุตร้าแมนไดน่า อุตร้าแมนไกญ่า และอุตร้าแมนคอสมอสรวม ทั้งสิ้นห้าแบบที่โจทก์สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ที่ประเทศญี่ปุ่น และเป็นความคล้ายคลึงกันในส่วนที่เป็น สาระสำคัญเพราะทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่าสินค้าตุ๊กตาอุตร้าแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบ ตามฟ้อง นั้นเป็นอุตร้าแมนลักษณะเดียวกันกับอุตร้าแมนทิก้า อุตร้าแมนไดน่า อุตร้าแมนไก ญ่า และอุตร้าแมนคอสมอสรวมทั้งสิ้นห้าแบบที่โจทก์สร้างสรรค์เป็นงานศิลปกรรมลักษณะงาน จิตรกรรมแล้วดัดแปลงเป็นงานภาพยนตร์ พยานหลักฐานตามที่โจทก์นำเสนอมีน้ำหนักให้รับฟังได้ โดยปราศจากข้อควรสงสัยว่า จำเลยที่ 1 มีเจตนากระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ในงาน อุตร้าแมนทิก้า อุตร้าแมนไดน่า อุตร้าแมนไกญ่า และอุตร้าแมนคอสมอส รวมทั้งสิ้นห้าแบบ ตามที่โจทก์ฟ้อง และสินค้าตุ๊กตาอุตร้าแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบ นั้นเป็นการดัดแปลง

งานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมอุตร้าแมนอันเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ อันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ เมื่อจำเลยที่ 1 อาศัยจำเลยที่ 2 ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์โดยได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการอนุญาตให้จำเลยที่ 2 ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทำซ้ำหรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวของโจทก์ จึงเป็นการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์เพื่อการค้า อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (1) และการที่จำเลยที่ 1 ทำสัญญาอนุญาตให้จำเลยที่ 2 ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในผลงานสร้างสรรค์อุตร้าแมนทั้งห้าแบบดังกล่าวและมีการผลิตสินค้าตุ๊กตาอุตร้าแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบตามฟ้อง ออกจำหน่ายและเพื่อการส่งเสริมการขายไก่ทอดเคเอฟซีและซิกก็มิล และนำสินค้าตุ๊กตาอุตร้าแมนนั่งปั่นรถสามล้อทั้งห้าแบบตามฟ้อง เผยแพร่โฆษณาเพื่อส่งเสริมการขายทางโทรทัศน์ โดยจำเลยที่ 1 รู้ว่าเป็นงานที่ได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ ข้างต้น จึงเป็นการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ด้วยการขาย เสนอขาย มีไว้เพื่อขาย และเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำซ้ำหรือดัดแปลงขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ในงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมของโจทก์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ และเป็นการกระทำเพื่อแสวงหากำไรในทางการค้า จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 70 วรรคสอง ประกอบมาตรา 31 (1) และ (2) แต่เมื่อจำเลยที่ 1 ทำสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิเพียงครั้งเดียว โดยมีเจตนาประสงค์ต่อผลคือการทำซ้ำหรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมอุตร้าแมนทั้งห้าแบบตามฟ้องของโจทก์ และมีเจตนาเล็งเห็นผลได้ว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิซึ่งเชื่อโดยสุจริตว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมอุตร้าแมนทั้งห้าแบบตามฟ้องนั้นจะทำซ้ำหรือดัดแปลงแล้วนำออกขาย เสนอขาย มีไว้เพื่อขาย หรือโฆษณาเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ได้ทำซ้ำหรือดัดแปลง

คาแรกเตอร์อุตร้าแมนอันเป็นงานจิตรกรรมทั้งห้าแบบตามฟ้องดังกล่าว การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเดียวกันในการละเมิดลิขสิทธิ์งานศิลปกรรมลักษณะงานจิตรกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์ตามฟ้อง อันเป็นการกระทำความผิดเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 1 นั้น ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น พิพากษากลับเป็นว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (1) และมาตรา 70 วรรคสอง ประกอบมาตรา 31 (1) และ (2) เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 69 วรรคสอง ประกอบมาตรา 27 (1) อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ให้ลงโทษปรับ 300,000 บาท หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระค่าปรับให้บังคับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 และ 30 (ที่แก้ไขใหม่) โดยหากต้องกักขังแทนค่าปรับ ให้กักขังแทนค่าปรับไม่เกิน 1 ปี ให้จ่ายค่าปรับที่จำเลยที่ 1 ชำระตามคำพิพากษาแก่โจทก์ ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ถึงหนึ่งตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 76

องค์คณะ

ธัชพันธ์ ประพุกธนิตสาร · ปริญา ดิผดุง · อธิป จิตต์สำเร็จ

